

HANDEL LUDŹMI DO PRACY – INFORMACJE

Ustawa o ochronie ofiar handlu ludźmi z 2000 roku (TVPA) definiuje handel ludźmi do pracy jako: „nabór osób, ich przetrzymywanie, przewożenie lub wykorzystywanie w celach zarobkowych do pracy, z użyciem siły, na drodze oszustwa lub pod przymusem z zamiarem ich podporządkowania, uzależnienia finansowego lub zniewolenia”. Będąc formą współczesnego niewolnictwa, handel ludźmi do pracy stanowi poważne pogwałcenie praw człowieka.

Formy handlu ludźmi do pracy

Istnieje kilka form stosowanych praktyk wyzysku powiązanych z handlem ludźmi do pracy, jak praca za długi, praca przymusowa i zatrudnianie dzieci.

- **Praca za długi** jest najprawdopodobniej najmniej znaną dzisiaj formą handlu ludźmi, a przecież najszerzej stosowaną formą zniewolenia. Ofiary tego procederu stają się tak zwanymi pracownikami „za długi” w momencie, gdy ich praca jest formą spłaty pożyczki, której zasady nie zostały sprecyzowane. Wartość tej pracy jest większa niż pierwotnie zaciągnięta kwota pożyczki.
- **Praca przymusowa** ma miejsce wówczas, gdy ofiara tego procederu jest zmuszana do pracy wbrew własnej woli pod groźbą przemocy lub innej formy kary. Wolność takiej osoby jest ograniczona. Formy pracy przymusowej obejmują pracę w charakterze pomocy domowej, pracę w rolnictwie, rybołówstwie, ciężką pracę fizyczną w fabrykach, prostytutkę, stróżowanie i ochronę budynków, pracę w branży gastronomicznej i żebrectwo.
- **Praca dzieci** to praca, która może stanowić zagrożenie dla zdrowia fizycznego, psychicznego, duchowego oraz rozwoju moralnego i społecznego dzieci i może kolidować z ich nauką. Międzynarodowa Organizacja Pracy (ILO) szacuje liczbę pracujących dzieci w wieku od 5 do 17 lat na 246 milionów na świecie. Pracują one za długi, są zmuszane do udziału w konfliktach zbrojnych, do prostytutki, pornografii i wielu innych nielegalnych form zarobkowania na całym świecie. Do prac domowych poszukiwane są szczególnie dziewczęta.

Identyfikacja ofiary handlu do pracy

Ofiary sprzedawane do pracy to bardzo niejednorodna grupa ludzi. Są nimi zarówno dzieci, młodzież, kobiety, jak i mężczyźni. Niektóre z tych osób przyjeżdżają do kraju legalnie na podstawie wiza zezwalającej na pracę w sektorze rozrywkowym, w charakterze pomocy domowych i operatorów komputerów oraz w rolnictwie, podczas gdy inne docierają nielegalnie. Niektórzy są legalnie zatrudniani w charakterze pomocy domowych, w fabrykach, czy na budowach, a inni zarabiają na życie nielegalnieprostituując się lub żebrząc. Mimo iż nie ma jednolitej metody identyfikacji takich pracowników, istnieją pewne często spotykane szablony:

- Ofiary są często izolowane, by nie mogły zwrócić się o pomoc. Nie mają pełnej swobody i zwykle są obserwowane, eskortowane i pilnowane przez współników handlarzy. Handlarze mogą przeszkolić swoje ofiary, by w razie pytań odpowiadały, że studiują lub przyjechały w celach turystycznych.
- Fakt, że ofiary nie posiadają dokumentów lub uczestniczą w nielegalnym procederze, może być wykorzystywany przez handlarzy do ich szantażowania. Grożąc złożeniem doniesienia do odpowiedniej instytucji kontroli przestrzegania prawa lub do urzędu imigracyjnego, handlarze wymuszają na swoich ofiarach uległość.
- Osoby sprzedawane do pracy często pochodzą z niestabilnych i zniszczonych ekonomicznie rejonów, ponieważ handlarze często wybierają społeczności bardziej podatne, charakteryzujące się uciskiem, wysokim stopniem analfabetyzmu i znikomymi możliwościami ekonomicznymi.

- W handlu ludźmi przytłaczającą większość stanowią kobiety i dzieci ze względu na mniejszą siłę, większą marginalizacją społeczną, jak również ich ogólny status społeczny w porównaniu z mężczyznami.

Wpływ handlu ludźmi na zdrowie

Nie dość, że niedobrowolne świadczenie usług stanowi łamanie praw człowieka, ofiary handlu ludźmi cierpią na różne fizyczne i psychiczne dolegliwości.

- Ofiary zmuszane do pracy narażone są na różne formy przemocy fizycznej. Mają blizny, cierpią na bóle głowy, tracą słuch, cierpią na schorzenia sercowo-wieńcowe, mają problemy z oddychaniem lub amputowane kończyny. Ofiary pracy przymusowej często cierpią na chroniczny ból pleców, mają problemy ze wzrokiem i oddychaniem spowodowane pracą w warunkach niebezpiecznych w rolnictwie, na budowach, czy w fabrykach.
- Psychicznym skutkiem znęcania się jest uczucie bezradności, wstydu, czy upokorzenia, szok, negacja i brak wiary, dezorientacja i splątanie, zaburzenia lękowe, w tym zespół stresu pourazowego (PTSD), fobie, napady paniki i depresja.
- U wielu osób rozwija się tak zwany „syndrom sztokholmski” charakteryzujący się zaburzeniami myślenia, polegającymi na wytworzeniu się pozytywnej relacji między przetrzymywaną w niewoli ofiarą a jej oprawcą. Więż ta jest swego rodzaju instynktem samozachowawczym, który pomaga ofierze funkcjonować w niewoli.
- Dzieci zmuszane do pracy są często nieprawidłowo odżywiane do tego stopnia, że mogą nie osiągać swojego prawidłowego wzrostu, ich zęby są nieprawidłowo wykształcone lub zaatakowane próchnicą, a w późniejszym okresie mogą cierpieć na zaburzenia rozrodczości.

Pomoc ofiarom handlu ludźmi do pracy

Kiedy ofiary handlu ludźmi zostaną zidentyfikowane, rząd Stanów Zjednoczonych może za pośrednictwem różnorodnych programów pomóc im uregulować status imigranta oraz uzyskać wsparcie i pomoc w rozpoczęciu na nowo życia w USA. Wydając specjalne zaświadczenia Amerykański Departament Zdrowia i Opieki Społecznej (HHS), umożliwi osobom, które padły ofiarą handlarzy, a nie są obywatelami USA, uzyskanie finansowanych przez państwo zasiłków i świadczeń w takim samym zakresie, jaki przysługuje uchodźcom. Ofiary będące obywatelami USA nie muszą ubiegać się o zaświadczenie, aby móc korzystać ze wspomnianych świadczeń.

Za pośrednictwem HHS ofiary mają dostęp do różnych świadczeń, typu dożywianie, opieka medyczna, czy pomoc w znalezieniu zatrudnienia. Osoby posiadające zaświadczenie mogą korzystać z kursów języka angielskiego i doskonalenia zawodowego pomocnych w zdobyciu pracy. Ze względu na fakt, że wiele ofiar niechętnie ujawnia się ze strachu przed deportacją, jednym z najważniejszych zadań HHS stało się kontaktowanie ofiar z organizacjami non-profit, które oferują im swoją pomoc w konkretnych sytuacjach. Organizacje te zapewniają doradztwo, prowadzą konkretne sprawy i koordynują przydzielanie świadczeń.

Jeśli uważasz, że zetknąłeś się z osobą, która padła ofiarą handlu żywym towarem, zadzwoń pod numer specjalnej infolinii **1.888.3737.888**. Za jej pośrednictwem ustalisz, czy spotkana osoba jest rzeczywiście ofiarą handlu ludźmi i na jakie lokalnie dostępne środki może ona liczyć. Uzyskasz tu również wsparcie w zakresie koordynowania działań lokalnych organizacji opieki społecznej, mających na celu pomoc ofiarom, aby mogły one na nowo rozpocząć życie. Więcej informacji na temat problematyki handlu ludźmi znajdziesz w witrynie **www.acf.hhs.gov/trafficking**.